

Abstrakt

Cílem této práce je zmapovat postup modernizace, rozvoje rakousko-uherského válečného námořnictva v letech 1897–1914 a určit, které faktory byly při vytváření jeho podoby rozhodující. Výzkum je založen jak na studiu odborné literatury, tak především na prostudování velkého množství archivních pramenů z fondů Rakouského státního archivu. Hlavní důraz je položen na jednání o rozpočtech válečného námořnictva, protože výzkum vychází z předpokladu, že pro stavbu válečných lodí i rozvoj námořnictva jako celku je jedním z rozhodujících faktorů výše přidělených finančních prostředků. Pozornost byla dále věnována problematice rozdělování zakázek pro válečné námořnictvo mezi domácí firmy, závodu v námořním zbrojení mezi Rakouskem-Uherskem a Itálií a strukturu rakousko-uherského loďstva. Provedeným výzkumem bylo zjištěno, že představy velitelů námořnictva o ideální podobě loďstva byly založeny na dobových teoriích námořní strategie o rozhodující bitvě a všeřešící námořní nadvládě, a také na rivalitě s Itálií. Proveditelné ale byly jen do té míry, jakou umožňovala hospodářská situace obou států; při projednávání a schvalování rozpočtů neměly rozhodující slovo delegace, nýbrž vlády. Nutnost rozdělovat objednávky mezi uherské a rakouské dodavatele v poměru odpovídajícím kvótě omezovala svobodu rozhodování vedení námořnictva. Dalšími významnými překážkami budování loďstva byly vnitropolitické krize, které znamenaly zdržení projednání, schválení a vyplacení rozpočtových prostředků námořnictva. Následník trůnu arcivévoda František Ferdinand d'Este, ačkoliv znám jako podporovatel námořnictva, hrál v procesu modernizace loďstva velmi rozporuplnou úlohu, přinejmenším v posledních předválečných letech. Podrobný popis událostí rozhodujících pro rozvoj a podobu rakousko-uherského námořnictva může sloužit jako podklad k dalšímu studiu